Тимоти Келер

Рушење бариери: Како Евангелието ги надминува култруните разлики

Дела 8:26-40

26 А на Филип му рече ангел Господов: „Стани и тргни на југ, по патот што води
од Ерусалим за Газа, кој е пуст.“ 27 Тој стана и тргна; и ете, еден човек од
Етиопија, евнух, висок достоинственик на Кандакија, етиопската царица, кој
беше чувар на сите нејзини ризници. Тој дошол во Ерусалим на поклонение, 28 а
сега се враќаше и, седејќи в кола, го читаше пророкот Исаија. 29 Духот, пак, му
рече на Филип: „Приближи се и застани до колата!“ 30 Филип побрза, и, откако чу
дека тој го чита пророк Исаија, му рече: „Го разбираш ли тоа што го читаш?“
31 Овој одговори: „Како ќе можам да го разберам, ако некој не ме упати?“ Па го
замоли Филип да се качи и да седне до него. 32 А местото од Писмото што го
читаше, беше ова: „Како овца на клање беше одведен, и како што јагнето стои
безгласно пред својот стригач, така и Тој устата Своја не ја отвори. 33 Во неговата
понизност Тој беше лишен од праведен суд. А поколението Негово кој ќе го
искаже? Зашто животот Негов се одзема од земјата.“ 34 Тогаш Етиопјанецот
проговори и му рече на Филип: „Те молам, за кого ова го зборува пророкот, за
себе или за некој друг?“ 35 А тогаш, Филип ја отвори устата своја, започнувајќи да
му објаснува од тоа место во Писмото и да му благовести за Исус. 36 И одејќи така
патем, тие стигнаа до една вода; и Етиопјанецот рече: „Еве вода! Што ми пречи
да се крстам?“ 37 А Филип му рече: „Ако веруваш од сѐ срце – можеш.“ Тој
одговори и рече: „Верувам дека Исус Христос е Син Божји.“ 38 И заповеда колата
да запре, па слегоа во водата обајцата, и Филип и евнухот, и го крсти. 39 А кога
излегоа од водата, Духот Свети се симна над евнухот, а Филип беше грабнат од
ангел Господов, па евнухот веќе не го виде. Тој радосно го продолжи својот пат.
40 Филип се најде во Азот, од каде што тргна во обиколка, проповедајќи го
Евангелието по сите градови, додека не стигна во Кесарија.

Во Дела на Апостолите се запишани најраните почетоци на христијанството по Христовото вознесение. Дела нѐ учи на карактерот на најраните христијани и како

Божјата сила го преврти светот. И колку повеќе ја разгледувам оваа приказна за Филип и Етиопјанецот, толку повеќе ја почитувам со вчудоневиденост.

Овој пасус потсетува на една строфа од песната на Џорџ Херберт, поет од седумнаесеттиот век. Текстот оди вака: „Библиите отворени, милиони изненадувања…“ Без разлика кој сте, Библијата ќе ве изненади. Без разлика каква е вашата култура или класа, без разлика со какви предрасуди доаѓате пред Библијата, таа ќе се соочи со нив.

Ова е изненадувачки текст што ги редефинира категориите. Би сакал да го разгледаме преку три различни принципи на кои што нè учи. На почеток, ни кажува за *инклузивноста на христијанството*. Второ, ни кажува за *ексклузивноста на христијанството*. Конечно, *го учиме резонирањето и основата за двете*. Повеќето луѓе ќе речат: „Па, или сте инклузивни или ексклузивни“, но факт е дека христијанството е радикално инклузивно и радикално ексклузивно. Може да биде и двете, затоа е и едното и другото.

Инклузивноста на христијанството

Ни кажуваа дека главната фигура во приказната е еден етиопски евнух. Во тоа време, под Етиопија се подразбирал регионот на Горен Нил во Африка сè до Асуан на север и Картум на југ. Денес тој се нарекува Нубија.

Понатаму, тој бил евнух, значи бил кастриран. За луѓето на неговата позиција, тоа било вообичаено. Ако не сте биле дел од кралското семејство, но ве подготвувале за административно раководство во владата и сте биле во непосредна близина со членовите на кралското семејство, цената била кастрација. Тоа го отстранувало искушението од страна на администраторот и сомнежот од страна на кралското семејство, но по страшна цена.

Веднаш забележуваме две работи. Прво, колку се разликуваат двајцата во оваа приказна. Филип бил Евреин од средната класа. Човекот во кочијата бил Црнец. Тој бил од најоддалечените делови на тогаш познатиот цивилизиран свет. Тој бил сексуално изменет. Од гледна точка на културата на Филип, овој човек би се сметал за расно различен, сексуално изменет варварин - сосема поразличен од Филип.

Во тие денови, Евреите станувале секој ден и се молеле: „Господи, ти благодарам што не ме направи жена, роб или неевреин“. Ги учеле: „Не дружете се со луѓе кои се различни од вас, бидејќи тоа ве осквернува“. Сепак, Етиопјанецот беше сосема различен од Филип.

Втората работа што треба да се забележи е колку треба да биде директна Божјата интервенција за да се оствари оваа врска. Во стих 26, ангел Господов му рекол на Филип да оди по патот што оди од Ерусалим до Газа. Второ, 29. стих вели дека кога го видел Етиопјанецот, **„Духот, пак, му рече на Филип: „Приближи се и застани до кочијата!...“**

Дали знаете зошто Духот морал да каже: „Оди до кочијата и застани до неа“? Затоа што таа се движела. Тој морал да трча! Тој не бил поканет во кочијата сè до стих 31, па кој знае колку долго требало да трча пред да биде забележан. Дотогаш, тој сигурно трчал покрај неа, чекајќи да види што Бог има на ум. Тогаш евнухот го покани Филип да дојде и да седне со него. (Дали некогаш сте се запрашале зошто би го направил тоа? Тој качил момче кое дури и не стопирало!) [Штом влегол внатре, Филип веднаш се фатил за нешто заедничко што ги обединува мажите кои навидум се многу различни: Библијата.] Тој видел дека Етиопјанецот го чита Писмото и прашал: „Дали разбираш што читаш?“ Ова не бил вообичаениот начин на кој се одвиваа случајните средби на патот.

Имајте на ум дека оваа средба никогаш немало да се случи доколку Духот не речел да оди и да трча покрај кочијата. И ни е кажано на самиот крај, во стих 39, веднаш штом се случило крштевањето, Духот го грабнал Филип. Не знаеме точно како го направил тоа, но тоа е збор што буквално значи *грабнување*. Духот го фати Филип и го одведе. По секоја мерка, ова беше божествена средба. Секој аспект од тоа се случи поради божествената интервенција.

Можеме да научиме две важни работи од начинот на кој ова беше поставено. Како прво, Божјиот Дух силно сака да се надминат расните бариери меѓу луѓето. Тоа е една од најочигледните теми низ Дела. Одново и одново, Духот ги поттикнува христијаните

да ги скршат бариерите, да излезат од нивната комфорна зона и да ги прифатат луѓето од различни раси, култури и локации.

Библијата зборува за тоа дека Духот е натажен ако не го сакаме она што Бог го сака. Ова мора да значи дека го натажува Бог кога христијаните од една раса покажуваат презир или игнорираат луѓе од други раси, темпераменти, класи и култури. Тоа го нажалува Духот. Мораме да го слушаме гласот на Духот, пријатели. Еве го: Филип, трчај до оној расно поинаков, сексуално изменет маж со кој вообичаено немаш никаква врска...*и биди блиску*. Тоа е траекторијата на Духот во Дела, и сè уште е траекторијата на Духот. Божјиот дух сака расните, економските и личните бариери да бидат надминати. И започнува со вложување напор (мислите дека беше лесно да се биде во чекор со кочијата?) за да се *остане блиску*. За почеток, не зборувајте, не навалувајте на некого - почекајте да бидете поканети и само останете во близина.

Второ, другото што го учиме овде е дека христијанството не припаѓа на една култура повеќе отколку на друга. Постојано и одново во Дела, гледаме како не-Евреите се преобраќаат. Прво, Самарјани биле преобратени. Иако биле географски блиски, Самарјаните биле расно отуѓени од Евреите затоа што двете групи се мразеле едни со други.

Сега се преобраќа еден црн Африканец, некој кој не е само расно различен, туку и географски, тој е од најдалечните делови на тогаш познатиот свет. Подоцна во книгата, гледаме како еден еврej фарисеј е преобратен од Евангелието. Потоа, Римјани се преобраќаат од Евангелието. Повторно, Дела не успева да фаворизира една култура на која повеќе ѝ припаѓа христијанството отколку некоја друга.

За време на Исусовото вознесение на небото, Лука 24 вели дека на своите следбеници им ја дал оваа заповед:

> 46и им рече: „Така е напишано и така требаше да пострада
> Христос и да воскресне од мртвите на третиот ден, 47и да биде
> проповедано во Негово име покајание и проштавање на гревовите
> кај сите народи, почнувајќи од Ерусалим;

Матеј ја запишува истата прилика во глава 28, велејќи:

> [18]А Исус, кога се приближи, проговори и рече: „Ми се даде секаква власт на небото и на земјата.[19]Одете и научете ги сите народи, крштавајќи ги во името на Отецот, и Синот, и Светиот Дух, [20]и учејќи ги да пазат сè што сум ви заповедал; и ете, Јас сум со вас преку сите дни до свршетокот на светот."

Дали знаете како тоа ја става Библијата во директен конфликт со обичното разбирање за тоа како се поврзани културата и религијата? Денес, повеќето колеџи или училишта учат дека религијата е само продолжение или функција на културата. Не е невообичаено за студентите да слушнат нешто како ова: „Религијата е изум на културата затоа што на секоја култура ѝ треба солидарност. Во секоја култура, на луѓето им е потребна кохезивност заснована на заеднички обичаи и вредности за да ја зачуваат таа култура. Еден од начините да се направи тоа е да се креираат овие метафизички, духовни приказни кои стануваат религија. Така, Европејците и Северноамериканците го развиле христијанството, јужноазиските култури го развиле хиндуизмот, културите на далечниот исток го развиле будизмот, конфучијанизмот и шинтоизмот, а блискоисточните, северноафриканските и некои јужноазиски култури го развиле исламот. Секоја култура развива религија како продолжение на себе, и тоа е сè што е религијата".

Ламин Сане, африкански професор на Јеил (и христијанин), пред неколку години напишал прекрасна мала книга насловена *Чија религија е христијанството? Евангелието подалеку од Западот.* Тој посочува дека ако погледнете каде се популациските центри на главните светски религии, тие сè уште се приближно блиску до местото каде што тие започнале - освен за христијанството.

Мнозинството приврзаници на другите религии сè уште се наоѓаат во културите каде што тие религии се развиени. На пример, 88% од будистите живеат во Источна Азија и 98% од Хиндусите живеат во Индија или Јужна Азија. Ова, се разбира, ја поддржува теоријата дека религијата е само продолжение на културата.

Но, Сане истакнува дека христијанството е сосема поинакво. Тоа е единствената религија по целиот свет: 26% од христијаните се во Европа, 25% се во Латинска Америка и Карибите, 24% се во Африка и 13% се во Азија, но тој број расте многу брзо. Само 12% од сите христијани во светот се во Северна Америка.

Кореја од 0% христијанско население, стана околу 40 или 50% за околу 100 години. Кина - која е прилично поголема од Кореја, патем - го прави истото во моментов во период од 100 години (тоа е причината што реков дека процентот на христијани во Азија расте многу брзо). Африка од околу 9% христијани стана 50% за 100 години.

Ниту една друга религија никогаш не се преселила така на нов континент. Едноставно никогаш порано не се случило. Всушност, Ричард Баукам, научник на Универзитетот Сент Ендрјус во Шкотска, вели: „Речиси сигурно, христијанството покажува повеќе културна разновидност од која било друга религија, и тоа мора да каже нешто за него". Апсолутно, тоа кажува нешто за него. [Зошто христијанството е многу поинклузивно за културната разновидност од која било друга религија и, според тоа, навистина единствената светска и културно разновидна религија?]

Сане дава пример од африканска перспектива. Тој ни кажува да го земеме предвид ова: Африканците отсекогаш верувале дека светот е натприродно место. Тие отсекогаш верувале дека светот е исполнет со духови, и добри и зли. Тоа е суштината на она што значи да се биде Африканец. Но, што треба да се направи со злите духови? Тие се моќни. Тие можат да ве наведат на зло и да доминираат над вас. Како некој може да го избегне ова?

Многу средини кои се залагаат за инклузивност сè уште се наоѓаат неспремени да одговорат на културните грижи, како овие. На пример, Сане вели дека ако Африканец оди во секуларна земја или секуларно училиште како што се Оксфорд, Јеил, Принстон или слично, на овие места обично ќе им кажат: „О, ние сме многу инклузивни. Ние сме мултикултурни. Ние сме многу среќни што ја јадете вашата африканска храна и ја носите вашата африканска облека". Но од истата уста ќе им кажат и дека нема духови. „Нема демони, нема ангели, ништо од тоа. Сè има научно објаснување". Со други зборови, Според Сане, тие велат: „Ние навистина ја сакаме вашата култура; но ние само ќе ја извадиме срцевината од тоа. Сèпак, треба уште да станете доцномодерен,

секуларен, индивидуалист западњак како нас или не сте просветлени“. Тоа не е инклузивно! Тоа е експлоатирачко.

Но, како што вели Сане, кога христијанството доаѓа во Африка, тоа оди вака: христијанството предизвикува, а сепак ја прифаќа „африканоста“. Таа вели: „Од една страна, во право си: светот е натприродно место. Има многу добри и зли духови. Но, постои Еден кој ги победи злите духови: Исус Христос. И преку него можете да ги надминете и нив“. Сане вели дека тоа ја потврдува африканоста, а сепак ја обновува:

> „Африканците во своите срца почувствуваа дека Исус не се потсмева на нивната почит кон светото или на нивната врева за непобедлив Спасител, па тие бијеа со своите свети тапани за него додека ѕвездите не прескокнаа и не заиграа на небото. После тој танц, ѕвездите веќе не беа мали. Христијанството им помогна на Африканците да станат обновени Африканци, а не преправени Европејци“.[1]

Со други зборови, христијанството е многу поинклузивно од секуларизмот, кој секогаш *зборува* за инклузивност. Христијанството не припаѓа само на оваа или онаа култура. Тоа не е екстензија, функција или производ на културата. Тоа се спушта одозгора. Тоа стои над целата култура, и задача на Светиот Дух е да го пресоздаде христијанството на почвата на секоја култура. Според тоа, христијанството е најинклузивно од сите религии - дури и поинклузивно од секуларизмот.

Ексклузивноста на христијанството

Оваа точка е пократка, а ќе ви кажам и зошто. Ако живеете во средина која ја цени инклузивноста, веројатно го добивате ова добро чувство од целиот овој разговор за инклузија. Самото слушање на зборот „инклузивност“ е доволно за просечниот жител на Менхетен да се чувствува топло и убаво внатре. Да се видат емпириски докази дека христијанството е религијата која најмногу ги вклучува културните разлики, едноставно има убаво чувство, нели?

[1] Lamin Sanneh (2003). “Whose Religion Is Christianity?: The Gospel Beyond the West”, p.43, Wm. B. Eerdmans Publishing

Но, ако сакате да разберете *зошто* христијанството е културно поинклузивно од секуларизмот или од другите религии, треба да видите како тоа е *ексклузивно*. Причината поради која ова е кратка поента, е што веројатно не се потребни толку многу аргументи за да се потврди дека христијанството има ексклузивни тврдења. Можете да ги видите токму овде.

На пример, етиопскиот евнух го читал свитокот на Исаија кога го прашал Филип: „Што значи овој текст? во стих 34. Очигледно, Филип не одговори на постмодернистички, литературен, теоретски начин. Тој не рече: „Треба да го создадете значењето на текстот за себе. Треба да одлучите што е правилно или погрешно за вас. Не можам да ви кажам." Тој му рекол дека Исус е херменевтичкото и толкувачкото начело што има смисла за сѐ во Библијата. Тој му го кажал евангелието. Тогаш евнухот прашал: „Зошто да не се крстам? Со барањето да се крсти, човекот го објавил своето преобраќање и својата вера во Исус и неговата намера да се идентификува со Божјиот народ.

Крштевањето значи дека еден начин на живот заврши и започна нов начин на живот. Крштевањето значи дека престанувам да верувам во *тоа* и почнувам да верувам во *ова*. Престанувам да живеам на *тој* начин, Почнувам да живеам на *овој* начин. Тој се преобрати. Не му било кажано: „Па, мора да му служиш на Бог и да го најдеш Бог на начин што има најверќе смисла за тебе".

Така, иако можете да кажете дека христијанството е културно најинклузивната религија што постои, можете, исто така, да кажете дека тоа е најексклузивната религија. Ако е поинклузивна од другите религии, тоа е и поексклузивно. Како тоа? Па, секоја друга религија има основач, кој е пророк или мудрец или мудар учител кој вели: „Еве како да стигнете до Бог". Сликата на која често се повикуваме е дека секоја религија е различен пат до врвот на планината, но сите ние одиме кај истиот Бог. Будистите велат дека патот до Бог е да се следи Осумкратниот пат, а муслиманите велат дека патот до Бог е да се практикуваат петте столбови на Исламот. Можеби изгледа дека учат различни практики, но наводно сите ќе стигнат кај Бог на врвот на планината, секој преку свој напор и придржување кон различни учења. Тие се различни патеки до врвот, но секој мора да се искачи до врвот со свој напор.

Освен христијанството. Како што велиме често, Исус Христос не вели: „Јас сум тука да ви покажам како да го најдете Бог“. Исус Христос вели: „Јас *сум* Бог и дојдов да те најдам. Никогаш не би стигнале сами до врвот на планината. Дојдов затоа што *Јас Сум* Богот што го барате“. Ако тоа е вистина, тогаш христијанството е или подобро од останатите религии во светот, или е полошо, бидејќи тогаш Исус ја кажува најголемата лага на светот. Или, мора да биде подобро од останатите или полошо од останатите. Не може да биде ништо друго. Зарем ова не е иронично? Зарем ова не е парадоксално? Тоа значи дека христијанството е најсветско, културно најразновидно, културно најинклузивно, но сепак најексклузивно во своите тврдења. Како функционира тоа?

Смислата за двете

Разбирањето на овој наводен парадокс се сведува на разбирање на оваа приказна, а начинот на кој влегувате во суштината на приказната е поставување прашање. Еден од најдобрите начини да се разбере приказната е да ѝ го поставите вистинското прашање, а потоа оставете таа да одговори. Прашањето што ќе го поставиме е ова: Зошто Етиопјанецот толку внимателно го читал свитокот на Исаија?

Овој човек го поминал целиот пат од своето царство до Ерусалим за да се поклони во храмот. Зошто воопшто би го направил тоа? Прво, да размислиме кој бил тој. Тој бил шеф на ризницата на кралицата - тој практично го достигнал врвот. Во денешни услови, тој би бил министер за финансии на својата земја. Всушност, тој имал повеќе моќ отколку што има министерот за финансии на Соединетите држави денес. Имал моќ и успех, но да се потсетиме дека направил огромна жртва станувајќи евнух, а тоа било во време кога потомците биле од клучно значење. Древните култури не биле толку индивидуалистички како што сме ние денес. Денес, повеќето луѓе ја мерат својата самодоверба главно со сопствените достигнувања, но тогаш самопочитта доаѓала од положбата на вашето семејство. Би имале чест и гордост само ако состојбата на вашето семејство била добра. Нема начин како да имате некакво наследство освен ако имате деца; твоите синови и ќерки се твоето наследство. Сепак, тука има човек кој го жртвувал сето тоа за да дојде до власт. Тој се откажал од самата идеја да има семејство во култура целосно доминирана од семејство. Меѓу другото, тоа значеше и осаменост.

Па, зошто човек би патувал повеќе од илјада километри и да ја напушти својата култура, нејзината религија и својата функција? Патем, ова беше позиција што можеше

да ја загрози со патување подолго од илјада киломери, кое трае цела година. Можноста некој да ви го узурпира местото била прилично голема - да не зборуваме колку опасно би можело да биде толку долго патување.

Одговорот е дека мора да постои огромна празнина во него. Неговата религија не можеше да ја исполни. Целата негова моќ и успех не можеа да ја исполнат. Зошто инаку би се заинтересирал за Богот на Библијата, би се запрашал дали има нешто за него во Ерусалим и би отишол до храмот? Еве една работа што ја знаеме: кога стигнал во храмот - после сето тоа патување, сета таа жртва - не го пуштил да влезе.

Храмот и целото богослужење во него било регулирано со Мојсеевиот закон. Мојсеевиот закон, кој сè уште е загатка за современите читатели, имал секакви правила за тоа кој може да влезе во храмот и да му се поклонува на Бог, а кој не. На пример, ако сте допреле мртво тело, би биле исклучени од храмот одредено време. Ако сте имале мувла во вашата куќа, би биле исклучени. Зошто? Сите овие правила биле воспоставени за да се пренесе духовна идеја. Често ова се пропуштало, но идејата била дека Бог е свет, а ние сме грешни и не треба да влеземе право во Божјото живеалиште без да бидеме очистени. Требаше да се направи нешто со гревот. Сите тие правила и прописи беа како визуелни помагала за да се обидат да ја пренесат таа порака.

Но, некои од правилата трајно исклучува луѓе. Едно од правилата било дека оние кои биле кастрирани *никогаш* не можат да влезат и да го обожаваат Бог. Според таа логика, Етиопјанецот најверојатно минал толкав пат само за да се најде себеси исклучен и оставен надвор. Можете да го замислите разочарувањето! Па, зошто тој сепак одлучил да ја разгледа книгата на Исаија на патот кон дома?

Можеби постои одговор во тоа кој дел од Библијата го читал Етиопјанецот. Текстот цитиран во пасусот е од Исаија 53, па тој ги читал 40-тите и 50-тите глави наречени „Песни на слугите“. Во глава 56, не многу далеку од местото каде што читал, тој го видел ова:

> „Ниту еден туѓинец да не рече: „Господ ќе ме оддели од својот народ!“ И никој евнух нека не се жали: „Јас сум само суво дрво!“ Зашто вака вели Господ: „На евнусите кои се држат за мојот завет, ќе им дадам име

> подобро од синовите и ќерките, вечно име кое никогаш нема да биде истребено“.

Можете ли да ја замислите неговата реакција? Тој седел таму велејќи: „Чекај малку. Не знам на кој начин можам да го пренесам моето име *освен* преку синови и ќерки. Кое е ова вечно име кое никогаш нема да биде истребено?

Со свои културни термини му е кажано дека постои спас што не ја надминува само моќта и успехот, туку и семејството. Додека читал, тој одеднаш сфатил дека постои оваа чудна и загадочна фигура наречена „слуга“ низ целиот овој дел од Светото писмо (оттука и зошто се нарекува „Песни на слугите“). Бог постојано вика некого: „Мој слуга“. И оваа личност страда. Дали сфаќате зошто еден евнух би го гледал овој пасус?

Ајде уште еднаш да го погледнеме конкретниот стих што тој го читаше: „како овца Тој беше одведен на колење, и како што е јагнето пред стрижачите свои безгласна, така и Тој не ја отвори устата Своја. Тој беше лишен од праведен суд. Кој може да зборува за Неговите наследници? Зашто беше отсечен од земјата на живите“. Дали го забележавте делот за наследници? Во овие стихови, некој доброволно ја прекинува својата семејна линија, слично како што тоа го прави евнух, и станува јагне кое треба да се заколи. Всушност, ако одите малку подалеку, Исаија 53:8 вели: „Тој беше лишен од праведен суд. Кој може да зборува за Неговите наследници? Зашто беше отсечен од земјата на живите; заради беззаконијата на Мојот народ беше осуден на смрт”.

Додека Етиопјанецот седел таму и се прашувал кој е овој, Филип дојде и се понуди да му помогне да разбере што чита. Тој веднаш се свртел кон него и го прашал: „Дали пророкот зборува за себе или за некој друг? Филип му рекол да, пророкот зборувал за некој многу, многу, многу друг - за некој апсолутно единствен. Тоа е Исус Христос, роден во јасли, кој умре на крстот.

Можам да го замислам Филип како му кажува на својот нов пријател нешто како ова: „Исус стана јагнето што беше заклано. Исус стана како лепрозен за лепрозните. Тој стана како евнух за евнухот. Со други зборови, Исус Христос бил исклучен. Зарем не гледаш, мој нов пријателе, Мојсеевиот закон само укажувал на духовната вистина? Сите сме како евнуси. Сите ние сме исклучени од присуството на Бог. Поради нашите

гревови, никој не го сака Бог со сето свое срце, душа, сила и ум. Никој не го сака својот ближен како себеси. Никој не може да влезе. Сите заслужуваме да бидеме исклучени и изгубени. Но, Исус Христос беше исклучен на крстот наместо нас. Тој рече: „Боже мој, Боже мој, зошто ме остави?" Тој го доживеал оставањето од Бог што ние го заслуживме. Тој беше исклучен за нас да нѐ внесат. Ние никогаш, никогаш не би можеле да се исчистиме и да бидеме доволно добри сами за себе, но, Исус Христос го направи тоа за нас". Тоа е добрата вест за Исус.

Еве едно прашање: Зошто најинклузивната религија е најексклузивна, и зошто ексклузивноста на христијанството би ја донела оваа инклузивност?

Прво, да погледнеме што прави христијанството. Дали разбирате зошто христијанството *би било* културно пофлексибилно? Што ако спасението би било вака: Бог дојде како генерал и рече: „Секој што ќе се покорува на сè што ќе му кажам, ќе биде благословен и успешен"? Спасението би било од силен Бог до силни луѓе. „Соберете ја својата сила и бидете послушни колку што можете".

Ако спасението им е дадено на силните од силниот, христијанството ќе беше религија само на закони. Би сакале да бидете целосно послушни затоа што сте благословени и успешни само ако сте апсолутно послушни. Христијанството дури би ти кажувало што да јадеш и како да се облекуваш и сè друго. За да станеш христијанин, треба целосно да ја оставиш својата култура.

Тоа не е спасението на евангелието. Кое *е* тоа спасение? Најдлабокото откровение на Божјата природа е на крстот. Најголемата Божја слава се гледа во тоа како тој бил подготвен да ја изгуби сета своја слава. Неговата најголема убавина е тоа што тој бил подготвен да ја изгуби својата убавина. Стана слаб, умре и воскресна за да ја преземе нашата казна и божјиот гнев. Тоа беше единствениот начин да ни прости, единствениот начин да нѐ спаси и единствениот начин некогаш да стави крај на злото без да ни стави крај нам. Затоа, идејата за слабост е централна во срцето на христијанството.

Тоа значи дека христијанството не е релативистичка религија. Постои универзален стандард на моралот што мора да го следат сите култури. Но, христијанството, исто

така, не е само религија на вистината; тоа е религија на вистината што се зборува во љубов. Иако постојат норми, има огромна количина на слобода. Има мекост и цврстина во христијанството. Затоа, сосема е логично што христијанството е толку флексибилно, бидејќи спасението не е преку почитување на законите; тоа е преку благодатта.

[Кога ќе станеме христијани, нашиот идентитет се менува, ни дава нова способност да ги надминеме нашите стари бариери на ексклузивност.] На пример, ако ја добивате својата самодоверба од тоа што сте вредни личности, веројатно со презир гледате на луѓето што ги сметате за мрзливи. Ако ја добивате вашата самодоверба од тоа да бидете емотивно интуитивна личност, веројатно не ги сакате рационалните луѓе, кои можеби ви изгледаат ладни; и ако ја добивате вашата самопочит од тоа да бидете рационална, разумна личност, може да ги отстраните грижите на емоционално интуитивните. Со други зборови, ако го постигнете сопственото спасение, ако вашата слика за себе се заснова на нешто што го постигнувате, ќе имате тенденција да гледате со презир кон другите култури, другите класи, другите стручни групи, други видови луѓе и други темпераменти.

Но, евангелието не започнува со сила или со остварување на сопственото спасение; почнува со слабост. Тоа вели дека Бог ви дава вистинско спасение што можете да го добиете само кога ќе се понижите и ќе ја признаете вашата потреба. Христијанството не е за силните; тоа е за луѓето кои знаат дека не се силни. Тоа е за оние кои признаваат дека се слаби, а потоа примаат сила со благодат и се потврдени до небото и ценети од Божјата љубов. Не можете да се чувствувате супериорни спрема никого - и тоа е она што ги пробива културните бариери.

Клучот за сето тоа е ова: во срцето на Библијата е Исус - Бог стане човек. Духот не го донесе само Филип на оваа средба. Духот, исто така, го упати овој етиопски политичар кон текстот, кој е можеби срцето на целата Библија, бидејќи се работи за заменската жртва.

Сè во Библијата укажува на тоа дека нашето спасение не е нешто што го постигнуваме, и дека Исус Христос го зазеде нашето место, како наша замена, и го направи она што беше потребно за да нè спаси. Библијата понекогаш зборува за она што Исус го

направил на јазикот на бојното поле. Тој се бореше со силите на гревот и смртта за нас. Понекогаш тоа е јазикот на пазарот. Тој ни го плати долгот. Понекогаш тоа е јазикот на судот. Тој застана на наше место, ја презеде нашата пресуда и ја плати нашата казна. И поминувањето низ секој еден од сите тие различни вокабулари е *замената*.

Најпривлечната, најпрекрасната приказна која го променува животот, е онаа за некој што умира за да спаси други луѓе. Пред неколку години, кога требаше да излезе последниот роман за *Хари Потер* и сите се прашуваа како Џ.К. Роулинг ќе донесе сѐ до крајот, јас отсекогаш знаев (иако никој не ми веруваше!). Знаев дека Хари мора да умре за своите пријатели за да ги спаси. Зошто? Затоа што нема попривлечна, прекрасна, трансформирачка приказна. Ако знаете дека некој го направил тоа за вас, ништо не може да ве смени повеќе од тоа.

Некои од вас можеби ја знаат мојата омилена приказна од Чарлс Дикенс *Приказна за два града*. На крајот, Сиднеј Картон провалува во затворот каде што неговиот ривал - кој личи на него - треба да биде погубен на гилотина. Картон го прошверцува овој човек, Чарлс Дарнај, од затворот и го зазема неговото место. Тој го заменува осудениот. (Филмот од 1935 година во кој глуми Роналд Колман прекрасно ги истакнува христијанските теми.) Има и други затвореници наоколу, вклучително и една млада шивачка која чека да биде погубена. Го гледа човекот за кој мислеше дека е Дарнај, го гледа и сфаќа дека е некој друг. Таа го прашува: „Умираш за него?“ Тој одговара: „И за жена му и детето“. Во филмот од 1935 година, таа вели нешто слично на: „Странецу, мислам дека не можам да се соочам со сопствената смрт, но можеби ако држам за рака некој толку храбар како тебе, ќе можам да го сторам тоа“. Тој се согласува и заедно одат на гилотина. Таа беше трансформирана и зајакната со неговата заменска жртва, а тоа не беше ни за неа.

Колку повеќе ќе станете агент за ширење на Евангелието, за пожртвуван живот, за откажување од себе за да живеат другите? Колку повеќе ќе се трансформирате ако ја сфатите Божјата заменска жртва за вас и на неа го засновате својот живот?

Молитва

Татко, ти благодарам што го испрати Исус да ја направи најголемата жртва за нас. Додека се обидуваме да ја изградиме твојата црква како што правеа христијаните во

Делата на апостолите, те молиме да нè водиш кон средби како на Филип со Етиопјанецот. Помогни ни да ја прикажеме радикалната инклузивност и ексклузивност на твојата приказна на привлечен и начин кој променува животи на оние околу нас. Наместо да ги игнорираме оние од различни раси, темпераменти, економски статуси или култури, помогни ни да живееме како љубезни сведоци за нив додека не бидеме поканети да ја споделиме добрата вест за евангелието и да уживаме во заедничката основа што ја има за сите нас. Ова го молиме во твоето свето име,

Амин.